

Integracija migrantica u EU-u: politike i mjere

INFORMACIJSKI LETAK EMN-A

Kolovoz 2022.

1. KLJUČNE TOČKE

- Većina država članica EU-a ima uspostavljene integracijske politike, ali svega nekolicina u sklopu tih politika pridaje posebnu pozornost ženama. Uzrok tome je možda, barem djelomično, pristup rodne osvijestjenosti koji slijedi većina država članica. Nadalje, neke od njih slijede dvojaki pristup kojim se povezuju rodno osviještena politika i politike usmjerene na migrantice.
- Odgovornost za integracijske politike podijeljena je među nacionalnim, regionalnim i lokalnim razinama u većini država članica. Dok se integracija u nekim slučajevima razmatra na nacionalnoj razini, većina država članica ističe važnost uključivanja općinskih tijela i nevladinih organizacija prilikom provođenja politika.
- Integracija migrantica trenutno nije nacionalni prioritet politike u većini država članica, iako su neke od njih toj temi dale prednost, poglavito s ciljem unapređenja rodne ravnopravnosti.
- Integracija migrantica na tržište rada važna je tema rasprave u državama članicama, uključujući barijere koje sprječavaju pristup tržištu rada, kao što su nepriznavanje kvalifikacija i jezične prepreke. Migrantice su nedovoljno upoznate s vlastitim pravima na tržištu rada te poticajima u vezi sa stjecanjem obrazovanja i traženjem mogućnosti za rad. Ostali izazovi uključuju diskriminaciju, nedostatak društvenih mreža, ograničeni pristup skrbi za djecu i druge obiteljske prepreke.
- Općenito, države članice prepoznale su potrebu za posebnim integracijskim politikama prilagođenim migranticama. Većina ih je razvila ciljne politike koje se odnose na integraciju migrantica, prvenstveno u pogledu pristupa tržištu rada, građanske integracije, učenja jezika, obrazovanja i zdravstva. Druge posebne politike odnose se na stanovanje, zaštitu od nasilja, sprječavanje i zaštitu od trgovanja ljudima, suzbijanje diskriminacije i rasizma te integraciju putem sporta.
- Diljem država članica provedeno je više rodno osjetljivih i interseksijskih mjera integracije koje se smatraju dobrom praksom. One su prvenstveno usredotočene na pristup tržištu rada i građansku integraciju, a potom na učenje jezika, obrazovanje, zdravstvo, stanovanje i poduzetništvo. Ostale mjere tiču se drugih vrsta pomoći, kao što su psihosocijalna i roditeljska podrška.
- Većina država članica nije razvila posebne integracijske politike niti prilagodila svoje postojeće politike kako bi se smanjio negativni utjecaj pandemije bolesti COVID-19 na migrantice. Razlog tome treba tražiti u činjenici da se razmatranju položaja migrantica pristupilo u politikama koje su usmjerene na migrante općenito te u nacionalnim politikama vezanim uz pandemiju bolesti COVID-19. Države članice koje su razvile posebne integracijske politike izravno usmjerene na migrantice tijekom pandemije bolesti COVID-19 u pravilu su predvidjele savjetovanje i višesektorsku pomoć koju bi pružale nevladine organizacije te produljenje dozvole boravka.
- Nekolicina država članica planira nove politike ili izmjene postojećih politika kako bi se poboljšala integracija migrantica te riješilo pitanje posljedica pandemije bolesti COVID-19.

2. CILJ I OPSEG STUDIJE

Ovom se studijom EMN-a opisuje opseg u kojem države članice EU-a razmatraju poseban položaj migrantica u sklopu svojih integracijskih politika i mjera. Studijom se fokus stavlja na integraciju migrantica u glavnim sektorskim područjima obuhvaćenim Akcijskim planom EU-a za integraciju i uključivanje za razdoblje 2021. – 2027.¹ te se razmatraju temelji društvene integracije, odnosno obrazovanje i osposobljavanje, zapošljavanje i vještine, zdravstvo i stanovanje. U studiji se pojam „integracija“ koristi u širem smislu kako bi se obuhvatile

politike integracije i uključivanja te mjere koje se odnose na migrantice.

Integracijske politike odnose se na ciljane integracijske strategije i akcijske planove te šire instrumente politika relevantne za integraciju migrantica, kao što su specifični vladini programi za pojedine sektore (zdravstvo, obrazovanje, zapošljavanje, stanovanje itd.). Mjere uključuju sustavne inicijative (višegodišnje/dugoročne), projekte (ad hoc) i zakonodavne (strukturne) mjere korištene za provedbu integracijskih politika (uključujući i one koje financira vlada te provode nevladine organizacije).

3. MIGRANTICE U EU-U

U 2020. godini 27 država članica EU-a (EU-27) i Norveška imali su 452 687 496 stanovnika, od čega su 51 % bile žene, dok im se udio u državama članicama kretao između 49 % i 53 %. Iste godine, državljani trećih zemalja činili su 5 % ukupnog stanovništva (naspram 4 % iz 2016. godine). Za razliku od ukupne populacije, muškarci su činili 51 % državljana trećih zemalja.

Između 2016. i 2020. godine, države članice EU-a i Norveška dodijelile su gotovo 11,5 milijuna² prvih dozvola migrantima iz trećih zemalja, s najvećim brojem od 2,9 milijuna (25 %) u 2019. godini. Poljska je izdala najveći broj dozvola u razdoblju od 2016. do 2020. godine (3,2 milijuna), a slijede ju Španjolska (1,3 milijuna) i Francuska (1,2 milijuna). Najveći udio dodijeljenih prvih dozvola (36

%) dodijeljen je na temelju plaćenih aktivnosti, a slijede obiteljski razlozi (28 %), ostali razlozi (23 %)³ i obrazovni razlozi (13 %). Sve zemlje osim Litve zabilježile su smanjenje broja dodijeljenih prvih dozvola tijekom 2020. godine naspram 2019. godine, što bi se moglo pripisati pandemiji bolesti COVID-19 i posljedičnim ograničenjima putovanja.

Prve dozvole dodijeljene zbog plaćenih aktivnosti u državama članicama EU-a i Norveškoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine bile su usmjerene na migrante muškarce. Nasuprot tome, dozvole izdane zbog obiteljskih razloga ukazuju na veći udio migrantica u državama članicama EU-a i Norveškoj (uz izuzetak Cipra i Španjolske).

4. SVEOBUHVAATNE INTEGRACIJSKE POLITIKE USMJERENE NA MIGRANTICE

Većina država članica sudionica ima uspostavljene integracijske politike.⁴ Njih se može razvrstati u tri glavna pristupa u pogledu migrantica koji nisu nužno međusobno isključivi: integracijske politike bez naglaska na rodna pitanja,⁵ integracijske politike s posebnim naglaskom na migrantice⁶ te integracijske politike s pristupom rodne osvjешtenosti.⁷

U 10 država članica integracija migrantica je nacionalni prioritet politike,⁸ što se izričito navodi u njihovim integracijskim politikama i akcijskim planovima, uglavnom s

ciljem ostvarivanja rodne ravnopravnosti. U većini država članica, međutim, integracija migrantica nije prioritet politike.⁹ Dok neke od njih stavljaju odgovornost za integracijske politike na nacionalnu razinu,¹⁰ u većini država članica¹¹ nadležnost je podijeljena među nacionalnim, regionalnim i lokalnim razinama.

Većina država članica razvila je ciljane politike koje se odnose na integraciju migrantica u različitim područjima te je navedeno 140 takvih primjera. Dva glavna područja koja je navelo 17 država članica¹² su tržište rada (i

1 Europska komisija, „Akcijski plan EU-a za integraciju i uključivanje za razdoblje 2021. – 2027.“, COM(2020) 758 final, <https://ec.europa.eu/migrant-integration/?action=media.download&uuiid=CDFE0088-C151-66D5-846F7C422DE2A423>, posljednji uvid u dokument izvršen 9. srpnja 2021.

2 Podaci za DE i FI nisu dostupni za razdoblje od 2016. do 2018. godine; podaci nisu dostupni za MT i SK.

3 Prve dozvole dodijeljene zbog „ostalih razloga“ uključuju: status međunarodne zaštite, status izbjeglice i supsidijarnu zaštitu, humanitarne razloge, isključivo boravište, ostale razloge koji nisu navedeni, maloljetnike bez pratnje, žrtve trgovanja ljudima.

4 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, NL, SE, SI, SK.

5 BG, CY, EE, HR, IE, IT, LU, LV, NL, PL, SI.

6 AT, CZ, DE, EL, ES, FI, FR, LT, MT, NL, SE.

7 AT, BE, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, IT, LU, MT, SE, SK.

8 AT, BE, CY, CZ, DE, EL, ES, FI, FR, SE.

9 BG, EE, HR, HU, IE, IT, LU, LT, LV, MT, NL, PL, SI, SK.

10 CY, SI, SK.

11 AT, BE, BG, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, NL, PL, SE.

12 AT, BE, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, IE, LT, LV, MT, NL, SE, SI, SK.

poduzetništvo)¹³ te građanska integracija¹⁴ – oba s 34 politike. Učenje jezika¹⁵ i obrazovanje¹⁶ bili su sljedeći najzastupljeniji sektori s 32 i 29 politika, nakon čega slijede 24 politike povezane sa zdravstvom¹⁷ i 12 politika usredotočenih na stanovanje.¹⁸ Devetnaest drugih

posebnih politika postojalo je u 12 država članica, a one su obuhvaćale zaštitu od nasilja, sprječavanje i zaštitu od trgovanja ljudima, suzbijanje diskriminacije i rasizma te integraciju putem sporta.¹⁹

5. SVEOBUHVAATNE INTEGRACIJSKE POLITIKE USMJERENE NA MIGRANTICE

Države članice iznijele su 54 primjera dobre prakse u pogledu mjera integracije.²⁰ Pet država članica nije navelo nikakve primjere.²¹ Manje od polovice primjera (20 mjera²²) posebno je usmjereno na migrantice, dok se ostatak odnosi na migrante općenito. Primjeri obuhvaćaju šest glavnih integracijskih područja te je najveći udio njih usredotočen na tržište rada (26)²³ i građansku integraciju (25),²⁴ a slijede ih mjere povezane s obrazovanjem i osposobljavanjem (23)²⁵ te učenjem jezika (21).²⁶ Mali udio mjera odnosi se na pristup zdravstvenim uslugama (11),²⁷ stanovanje (5)²⁸ i potporu poduzetništvu (5).²⁹ Nadalje, 12 mjera tiče se drugih vrsta pomoći, kao što su psihosocijalna i roditeljska podrška.³⁰

U pogledu trajanja, najveći udio (više od trećine) mjera koje se smatralo dobrom praksom trajao je od jedne do

tri godine, dok je manje od trećine mjera trajalo deset ili više godina. Najveći udio mjera provele su nevladine organizacije te su ih financirali EU i/ili država, dok su ostatak organizacije javnog sektora provele samostalno ili u partnerstvu s jednom ili više organizacija. Države članice istaknule su više prepreka provedbi, neovisno o vrsti obuhvaćenog područja, dok je najveći udio mjera naišao na poteškoće zahvaljujući pandemiji bolesti COVID-19. Druge je prepreke bilo potrebno tražiti u izostanku skrbi za djecu, zbog kojeg je migranticama bilo onemogućeno sudjelovanje u aktivnostima; poteškoćama pri dolasku do mjesta na kojemu su se održavale aktivnosti ili pristupu stabilnoj internetskoj vezi potrebnoj za sudjelovanje u internetskim savjetovanjima te jezičnim preprekama.

6. ODGOVOR NA BOLEST COVID-19 TE PLAN ZA BUDUĆNOST I PERSPEKTIVA

Prilikom provedbe mjera, većina država članica suočila se s izazovima povezanim s pandemijom bolesti COVID-19, kao što su odgode i ograničenja broja sudionika ili zabrane sudjelovanja uživo. Ipak, većina država članica³¹ nije razvila posebne integracijske politike niti prilagodila svoje postojeće politike kako bi se smanjio negativni utjecaj pandemije na migrantice. Osam država članica³² smatralo je kako je položaj migrantica dovoljno razmotren u sklopu širih politika integracije migranata i međusektorske politike vezane uz pandemiju bolesti COVID-19 koja je usmjerena na društvo u cjelini.

Nasuprot tome, jedna država članica³³ navela je primjere integracijskih politika koje su tijekom pandemije bolesti COVID-19 bile posebno usmjerene na migrantice. Te integracijske politike bile su usredotočene na različita područja intervencije, kao što su savjetovanje i višesektorska izravna pomoć nevladinih organizacija.³⁴

Četiri države članice³⁵ ukazale su na to da je pandemija bolesti COVID-19 istaknula nove izazove za migrantice, koje su one naknadno nastojale riješiti razvojem novih mjera usmjerenih na tržište rada i poduzetništvo,³⁶ obrazovanje,³⁷ usvajanje higijenskih navika i pravila

13 AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, IE, LT, LV, MT, NL, SE, SI, SK.

14 AT, BE, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, IE, LV, MT, NL, SE, SI, SK.

15 AT, BE, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, IE, LT, LV, MT, NL, SE, SI.

16 AT, BE, CY, DE, EE, EL, ES, FI, FR, IE, LT, LV, MT, PL, SE.

17 AT, BE, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, IE, LV, MT, NL, PL, SE, SI, SK.

18 CY, CZ, EL, ES, FI, FR, IE, LV, MT, SE, SI, SK.

19 AT, BE, CY, DE, EE, ES, FI, FR, IE, LV, NL, SI.

20 AT, BE, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, SE.

21 BG, HU, PL, SI, SK.

22 AT, BE, DE, FI, FR, IE, LU, LV, MT, NL.

23 Primjeri koje su naveli AT, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, IE, IT, LV, MT, NL, SE.

24 Primjeri koje su naveli AT, BE, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL.

25 Primjeri koje su naveli AT, CY, CZ, DE, EL, ES, FI, IE, LT, LU, MT, NL, SE.

26 Primjeri koje su naveli AT, BE, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, SE.

27 Primjeri koje su naveli BE, CZ, ES, FR, IE, LU, MT.

28 Primjeri koje su naveli CZ, ES, IT.

29 Primjeri koje su naveli BE, CZ, EE, IT.

30 Primjeri koje su naveli BE, CY, DE, EE, EL, HR, IT, FR, LU, SE.

31 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, NL, PL, SE, SI, SK.

32 AT, BE, CY, CZ, FR, LU, NL, SK.

33 DE.

34 DE.

35 AT, BE, DE, SE.

36 AT, BE, DE, SE.

37 AT.

ponašanja (npr. ograničavanje socijalnih kontakata),³⁸ učenje jezika,³⁹ socioekonomsko uključivanje i građansku integraciju,⁴⁰ zdravstvo⁴¹ i zaštitu od rodno uvjetovanog nasilja. Osam država članica⁴² navelo je planirane razvoje politike. Ti planovi za budućnost usmjereni su na uključivanje migrantica u općenitije mjere usmjerene na migrante, u posebne mjere kao odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 te u ciljane mjere integracije za migrantice u različitim područjima.

Smjer politike EU-a u pogledu rodne ravnopravnosti i antidiskriminacije općenito te, konkretnije, azila, migracija i integracije, oslanja se na rodno specifične pristupe vezane uz skupine suočene s posebnim izazovima, dok Strategija za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025. daje prednost dvojakom pristupu koji rodno osviještenu politiku dopunjenu aktivnostima vezanim uz ravnopravnost spolova spaja s intersekcionalnošću prilikom provedbe. Te bi se politike i mjere trebalo dodatno proučiti i razmijeniti diljem EU-a u narednim mjesecima i godinama.

Isključenje odgovornosti

Ovaj informacijski letak izradila je Europska migracijska mreža (EMN), koju čine Europska komisija, njezin pružatelj usluga (ICF) i nacionalne kontaktne točke EMN-a (EMN NCP). Ovaj informacijski letak ne odražava nužno mišljenja i stavove Europske komisije, pružatelja usluga EMN-a (ICF) ili nacionalnih kontaktnih točaka EMN-a niti su oni vezani zaključcima iz njega. Slično tome, Europska komisija, ICF i nacionalne kontaktne točke EMN-a ni na koji način nisu odgovorni za bilo kakvu upotrebu navedenih informacija.

Objavljeno

Kolovoz 2022.

Preporučena literatura:

Europska migracijska mreža (2021.) Integracija migrantica u EU-u: politike i mjere – informacijski letak EMN-a. Bruxelles: Europska migracijska mreža.

Dodatna literatura:

Mrežna stranica EMN-a: <http://ec.europa.eu/emn>

38 DE.

39 BE, DE, SE.

40 BE, DE.

41 AT.

42 BE, DE, EE, EL, FI, FR, IE, IT, LT, LU, NL.

Funded by
the European Union

Kontakt s EMN-om

Mrežna stranica EMN-a www.ec.europa.eu/emn

LinkedIn stranica EMN-a <https://www.linkedin.com/company/european-migration-network/>

Twitter EMN-a <https://twitter.com/EMNMigration>

Nacionalne kontaktne točke EMN-a

Austrija www.emn.at/en/

Belgija www.emnbelgium.be

Bugarska www.emn-bg.com

Hrvatska <https://emn.gov.hr/>

Cipar www.moi.gov.cy/moi/crmd/emnncpc.nsf/home/home?opendocument

Češka www.emncz.eu

Danska www.justitsministeriet.dk/

Estonija www.emn.ee/

Finska www.emn.fi/in_english

Francuska www.immigration.interieur.gouv.fr/Europe-et-International/Le-reseau-europeen-des-migrations-REM3/Le-reseau-europeen-des-migrations-REM2

Njemačka <https://www.bamf.de/EN/Themen/EMN/emn-node.html>

Grčka <http://emn.immigration.gov.gr/en/>

Mađarska www.emnhungary.hu/en

Irska www.emn.ie/

Italija www.emnitalyncp.it/

Latvija www.emn.lv/en/home/

Litva www.emn.lt/en/

Luksemburg <https://emnluxembourg.uni.lu/>

Malta <https://emn.gov.mt/>

Nizozemska <https://www.emnnetherlands.nl/>

Poljska <https://www.gov.pl/web/europejska-siec-migracyjna>

Portugal <https://rem.sef.pt/>

Rumunjska <https://www.mai.gov.ro/>

Španjolska <https://extranjeros.inclusion.gob.es/emnSpain/>

Slovačka Republika <https://emn.sk/en/>

Slovenija <https://emm.si/en/>

Švedska <http://www.emnsweden.se/>

Norveška <https://www.udi.no/en/statistics-and-analysis/european-migration-network--norway>

Gruzija https://migration.commission.ge/index.php?article_id=1&clang=1

Republika Moldova <http://bma.gov.md/en>